

Hlavná vojenská prokuratúra
Špitálska 22
839 07 Bratislava

Bratislava, 13.7.2009

Vec: Trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestných činov príslušníkmi Policajného zboru SR

V zmysle § 196 Trestného poriadku podávame **trestné oznámenie** o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestných činov príslušníkmi Policajného zboru SR dňa 18. júna 2009 na Hodžovom námestí v Bratislave a v príľahlých uliciach v súvislosti s návštevou čínskeho prezidenta na Slovensku.

Na mieste udalostí vzniklo množstvo fotomateriálu a videomateriálu, ktorý bol odvysielaný slovenskými a zahraničnými médiami a následne uverejnený v slovenskej tlači. Tento dôkazný materiál jasne ukazuje aktérov protiprávnych skutkov, ktoré sa na Hodžovom námestí udiali, jednoznačne preukazuje nezákonné konanie zo strany polície a kolegiálnu komunikáciu a spoluprácu slovenskej polície s osobami čínskeho pôvodu v čiernych oblekoch.

Zástupcovia mimovládnych organizácií a ďalšie osoby sa od rána 18. júna 2009 nachádzali na Hodžovom námestí a príľahlej Banskobystrickej ulici, kde mali riadne ohlásené celodenné zhromaždenie. Upozorňovali širokú verejnosť a okoloidúcich transparentmi na porušovanie ľudských práv v Číne. Keďže zhromaždenie zvolané mimovládnyimi organizáciami na Hodžovom námestí bolo od 12.00 hod. zakázané, jeho zvolávateľ Ondrej Dostál ho v súlade so zákonom v presne stanovenom čase ukončil. Po ukončení zhromaždenia sa jednotliví občania na Hodžovom námestí prizerali prípravám na príchod prezidenta a ako individuálni občania vyjadrovali svoj názor na porušovanie ľudských práv v Číne, čo bolo plne v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a zákonmi.

Približne o 13.00 hod. na Hodžovo námestie dorazila skupina asi 80 osôb čínskej národnosti v červených šiltovkách (vrátane asi 30 detí) a asi tridsať mužov oblečených v čiernych oblekoch, ktorí ich koordinovali a komunikovali s príslušníkmi slovenskej polície. Približne o 14.00 hod., teda hodinu pred príchodom čínskeho prezidenta, vyzvali príslušníci slovenskej polície všetkých, ktorí stáli na Hodžovom námestí, aby sa stiahli za zábrany, ktoré boli od skorého rána rozmiestnené pred Prezidentským palácom. Niektorých čínskych prívržencov čínskeho prezidenta v červených šiltovkách však polícia nechala pred zábranami spolu s čínskymi mužmi v čiernych oblekoch. Podľa nášho pozorovania boli osoby čínskeho

pôvodu prítomné na uvítaní prezidenta organizované do niekoľkých skupín pozdĺž celých zábran pred Prezidentským palácom, pričom každá skupina mala koordinátorov.

Po 13.00 hod – po príchode osôb čínskej národnosti na Hodžovo námestie v Bratislave prišlo k nasledovným druhom protiprávneho postupu zo strany polície (nižšie budú konkrétnejšie opísané a právne kvalifikované):

- neposkytnutie ochrany práv protestujúcich zo strany polície

Závažným porušením zákona a základných práv zo strany polície bolo, že polícia v mnohých prípadoch vedome neochránila základné práva osôb protestujúcich proti porušovaniu ľudských práv v Číne – konkrétne ich slobodu prejavu, majetok protestujúcich, nezakročila proti priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu (sácanie, ublíženie na zdraví, hrubé správanie) a nezakročila proti priestupkom proti majetku (trhanie a kradnutie transparentov).

- bezdôvodné upustenie od služobného zákroku voči osobám čínskeho pôvodu

Ďalším závažným porušením zákona zo strany polície bolo, že polícia bez prešetrenia veci (bez zaistenia páchatel'a, bez vyzvania na podanie vysvetlenia resp. bez predvedenia páchatel'a), bez zistenia totožnosti páchatel'ov a bez vyhotovenia úradného záznamu v mnohých prípadoch bezdôvodne upustila od služobných zákrokov voči osobám čínskej národnosti, ktoré sa dopúšťali násilia, hrubého správania alebo schválností voči iným osobám a poškodzovali alebo odcudzovali ich majetok. K upusteniu od služobných zákrokov prišlo buď na pokyn nadriadených policajtov alebo po intervencii čínskych „mužov v čiernom“.

- zjavná spolupráca a vzájomná koordinácia polície a čínskych „mužov v čiernom“

Z celkového postupu polície vyplýva, že polícia sa neriadila zákonmi Slovenskej republiky, ale pokynmi čínskych „mužov v čiernom“. Vzhľadom na to je dôvodné podozrenie, že príslušníci polície nerešpektovali pokyny čínskych „mužov v čiernom“ spontánne, ale niekto - pravdepodobne ich nadriadení - im museli vydať pokyn, aby príkazy čínskych „mužov v čiernom“ rešpektovali.

Sloboda ľudí vyjadrovať svoje názory je základným pilierom demokracie. Sloboda prejavu však nechráni iba myšlienky a prejavy, ktoré sú všetkými priaznivo prijímané - tie logicky nepotrebujú až takú ochranu. V demokracii majú ľudia právo prejavovať aj také názory, s ktorými určitá časť spoločnosti alebo štátne orgány nesúhlasia a ktoré pôsobia znepokojujúco. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že „sloboda prejavu sa vzťahuje nielen na „informácie“ alebo „myšlienky“, ktoré sú prijímané priaznivo alebo sú považované za neškodné alebo je k nim zaujímavý ľahostajný postoj, ale aj na také, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo určitú časť obyvateľstva. Také sú požiadavky pluralizmu, tolerancie a znášateľnosti, bez ktorých nemôže existovať demokratická spoločnosť.“ (napr. rozhodnutie HANDYSIDE v. Spojené kráľovstvo). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu, zakotvanej v čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv, vyžaduje nielen to, aby štát do slobody prejavu nezasahoval, ale „môže vyžadovať pozitívne ochranné opatrenia, dokonca aj vo sfére vzťahov medzi jednotlivcami“ (rozhodnutie ÖZGÜR GÜNDEM v. Turecko).

Policajný zbor SR dňa 18. júna 2009 na Hodžovom námestí vedome neochránil slobodu prejavu osôb protestujúcich proti porušovaniu ľudských práv v Číne. Policajný zbor SR vedome nezakročil proti mnohým priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu (sácanie, ublíženie na zdraví, hrubé správanie) a proti mnohým priestupkom proti majetku

(trhanie a kradnutie transparentov), ktoré boli páchané voči protestujúcim osobám práve kvôli tomu, že vyjadrovali svoj názor. Policajný zbor SR dopustil, aby osoby, ktoré s názormi protestujúcich nesúhlasili, im znemožňovali vyjadrovať ich názory na legitímnu otázku verejného záujmu – dodržiavanie ľudských práv v Číne - a uplatňovať ich základné právo na slobodu prejavu. **Tým Policajný zbor SR porušil základné právo na slobodu prejavu protestujúcich a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv.**

Ustanovenia právnych predpisov, ktoré boli porušené postupom polície dňa 18. júna 2009 na Hodžovom námestí v Bratislave:

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore „*Policajný zbor plní tieto úlohy:*

- a) *spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku,*
- b) *odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, ...*
- i) *spolupôsobí pri zabezpečovaní verejného poriadku; ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie, ...*
- k) *odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatel'ov...“.*

V zmysle tohto ustanovenia je policajt povinný chrániť základné práva osôb proti porušovaniu základných ľudských práv (napríklad osobnej slobody, slobody prejavu), chrániť zdravie, bezpečnosť a majetok osôb a je povinný odhaľovať trestné činy a priestupky a zisťovať ich páchatel'ov.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore „*Policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania,...*“

Služobný zákrok je policajt povinný vykonať, ak je napríklad páchaný priestupok proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupok proti majetku alebo ak je dôvodné podozrenie z ich páchania.

Podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch „*Priestupku sa dopustí ten, kto... úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním...*“ (ide o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu).

Podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch „*Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne spôsobí škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou, podvodom alebo zničením alebo poškodením vecí z takého majetku, alebo sa o takéto konanie pokúsi.*“ (ide o priestupok proti majetku).

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore „*Policajt je oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku alebo správneho deliktu a na zistenie jeho páchatel'a, ako aj na vypátranie hľadaných alebo nezvestných osôb a vecí. V prípade potreby je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvár Policajného zboru na spísanie zápisnice o podaní vysvetlenia alebo, ak ide o objasňovanie priestupku, na spísanie záznamu alebo zápisnice do správy o výsledku objasňovania priestupku.*“ Podľa § 17

ods. 2 prvá veta zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore „*Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhoví, môže ju policajt predviesť na útvár Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia.*“

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore „*Policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť dokladom totožnosti.*“

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore „*Policajt je oprávnený zaistiť osobu,*

a) *ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje svoj život alebo svoje zdravie alebo život a zdravie iných osôb alebo majetok,*

b) *pristihnutú pri páchaní priestupku, ak je dôvodná obava, že v ňom bude pokračovať, alebo ak je to nevyhnutne potrebné na riadne zistenie alebo objasnenie veci,...*“

Podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona „*Verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech... nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci alebo z rozhodnutia súdu, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až päť rokov.*“

Podľa § 326 ods. 3 písm. c) Trestného zákona „*Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1... preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd.*“

Podľa § 327 ods. 1 Trestného zákona „*Verejný činiteľ, ktorý pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarí splnenie dôležitej úlohy, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.*“

Dňa 18. júna 2009 na Hodžovom námestí v Bratislave prišlo zo strany polície k nasledovnému konkrétnemu protiprávnemu konaniu:

a) **Neoprávnené poskytnutie ochrany práv protestujúcich zo strany polície**

Dôkazom sú tieto materiály:

Videozáznam M2U00064.MPG, čas nasnímania 14:11

V minúte 2:30 videozáznamu počuť hlas neznámeho človeka, ktorý upozorňuje policajtov na to, že dvaja Číňania napadli Slováka, avšak príslušníci polície nereagujú.

V minúte 4:50 videozáznamu neznámy hlas kričí, že Číňania bijú ďalších Slovákov, ale policajti na záber sa venujú iba zatýkaniu štyroch Slovákov.

V minúte 5:40 videozáznamu jeden občan hovorí slovenskému policajtovi, že vie označiť, ktorí Číňania útočili, avšak policajt bez slova odchádza (pri situácii je prítomná aj kamera Slovenskej televízie).

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade prišlo k hrubému porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Policajti boli povinní vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo

priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania. Bitie osoby a fyzický útok na osobu (t.j. hrubé správanie alebo drobné ublíženie na zdraví) je jednoznačne minimálne priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu. Policajti boli povinní vykonať služobný zákrok, zabrániť pokračovaniu v páchaní priestupku (aj prípadnými donucovacími prostriedkami), zaistiť páchatel'a priestupku, zistiť jeho totožnosť, vyzvať ho na podanie vysvetlenia a spísať o zákroku úradný záznam. V prípade, že občan policajtovi oznámil, že vie identifikovať páchatel'ov priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, policajt bol povinný požadovať od tohto občana i osôb označených za páchatel'ov vysvetlenie, zistiť ich totožnosť a vykonať ďalšie kroky smerujúce k objasneniu priestupku a zisteniu páchatel'ov. Tým, že policajti nevykonali vyššie uvedené kroky, hrubo porušili svoje zákonné povinnosti.

V minúte 6:35 videozáznamu jeden z čínskych mužov v čiernom sa pokúša vytrhnúť členovi hnutia Falun Gong v žltom tričku transparent z ruky, keď sa mu to nepodarí, cez „kvetináč“ opúšťa miesto činu a ako keby nič odchádza preč, iný člen hnutia Falun Gong (tiež v žltom tričku) na neho upozorňuje políciu, ale žiadny policajt si to nevšíma.

V minúte 6:50 videozáznamu záznamu jeden z mužov v čiernom drží poskrúcaný transparent, obzerá sa a odchádza mimo zhromaždených ľudí, je nervózny z toho, že ho autor videozáznamu Ivan Kuhn sleduje kamerou, obracia sa na neho a niečo na neho nezrozumiteľne pokrikuje. Následne muž v čiernom prichádza k smetným košom, otvára dva koše, ale keďže sú plné, pokračuje ďalej, kde stojí policajné auto s dvomi príslušníkmi polície, dáva im transparent do ruky a odchádza. Autor videozáznamu upozorňuje príslušníkov polície, že ten muž v čiernom ten transparent ukradol, ale príslušníci polície vôbec nezasahujú, nepokúšajú sa muža v čiernom zadržať, a namiesto toho idú hľadať toho, komu bol transparent ukradnutý.

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade prišlo k porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Policajti boli povinní vykonať služobný zákrok, pretože bol spáchaný priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (keďže čínski muži v čiernom úmyselne spôsobili škodu na cudzom majetku – transparentoch - krádežou, poškodením resp. zničením veci a tiež sa o takéto konanie pokúšali). Policajti boli povinní vykonať služobný zákrok, zabrániť pokračovaniu v páchaní priestupku, zaistiť páchatel'a priestupku, zistiť jeho totožnosť, vyzvať ho na podanie vysvetlenia a spísať o zákroku úradný záznam. Tým, že policajti nevykonali vyššie uvedené kroky, hrubo porušili svoje zákonné povinnosti.

Videozáznam dostupný na internetovej stránke <http://www.sme.sk/vp/10231/>.

Na tomto videozázname je vidieť, ako štyria demonštranti z hnutia Falun Gong držia dva transparenty. Potom prichádza slovenský policajt v štandardnej uniforme a niečo im hovorí, následne prichádza muž v čiernom a vytrháva jeden z transparentov, poskrúca ho a hodí za zábrany s označením „Polícia“, kde stojí skupina Číňanov v červených šiltovkách, a to všetko pred očami slovenského policajta. Potom prichádzajú ďalší muži v čiernom a slovenský policajt odchádza.

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade prišlo k hrubému porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore.

Policajt bol povinný vykonať služobný zákrok, pretože bol spáchaný priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, (keďže muž v čiernom spôsobil škodu na cudzom majetku – transparente - krádežou) a tiež priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (keďže vytrhnutie transparentu možno kvalifikovať ako narušenie občianskeho spolunažívania schválnosťami alebo iným hrubým správaním). Prítomný policajt boli povinný vykonať služobný zákrok, zabrániť pokračovaniu v páchaní priestupku, zaistiť páchatel'a priestupku, zistiť jeho totožnosť, vyzvať ho na podanie vysvetlenia a spísať o zákroku úradný záznam. Tým, že policajt nevykonával vyššie uvedené kroky a namiesto toho z miesta činu odišiel, hrubo porušil svoje zákonné povinnosti.

Videozáznam dostupný na internetovej stránke <http://www.youtube.com/watch?v=UiPzM8luFX8>

Na tomto videozázname pokračuje situácia opísaná v predchádzajúcom odseku. Na videozázname je vidieť dvoch demonštrantov hnutia Falun Gong, ktorí sa postavili na Štefánikovej ulici na zastávku MHD, ktorá bola kvôli zhromaždeniu zrušená a presunutá o cca 50 m ďalej na Štefánikovu ulicu v smere k Hlavnej stanici. Na videozázname je vidieť, že ich koordinovane napáda skupina asi štyroch mužov v čiernom (ktorých kryjú ďalší dvaja muži v čiernom), ktorí im následne strhávajú a odcudzujú transparent, ktorý hádžu za zábradlie (s nápisom POLÍCIA). Jeden z mužov v čiernom pritom evidentne dáva príkaz čínskym občanom v červených šiltovkách aby transparent skryli. Následne na volanie slovenských demonštrantov „polícia, polícia“ prichádzajú slovenskí policajti a odvádzajú demonštrantov z hnutia Falun Gong nabok. Proti mužom v čiernom však príslušníci polície nezasahujú.

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade prišlo k hrubému porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Policajti boli povinní vykonať služobný zákrok, pretože bol spáchaný priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, (keďže muži v čiernom spôsobili škodu na cudzom majetku – transparente - krádežou) a tiež priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (keďže vytrhnutie transparentu možno kvalifikovať ako narušenie občianskeho spolunažívania schválnosťami alebo iným hrubým správaním). Prítomní policajti boli povinní vykonať služobný zákrok, zaistiť páchatel'ov priestupku, zistiť ich totožnosť, vyzvať ich na podanie vysvetlenia a spísať o zákroku úradný záznam. Tým, že policajti nevykonali vyššie uvedené kroky a namiesto toho odviekli osoby, ktoré boli poškodené, hrubo porušili svoje zákonné povinnosti.

Vyššie opísaným konaním príslušníkov polície prišlo **k spáchaniu trestných činov zneužívania právomoci verejného činiteľa** podľa § 326 Trestného zákona resp. trestných činov **marenia úlohy verejným činiteľom** podľa § 327 Trestného zákona. Z dôkazov je totiž možné vyvodiť, že príslušníci polície ako verejní činitelia v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech (t.j. nestíhať čínskych mužov v čiernom za priestupky preukázateľne nimi spáchané) nespĺnili povinnosť vyplývajúcu z ich právomoci príslušníkov policajného zboru. Podľa komentára k Trestnému zákonu „*znakom v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo imateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel' alebo iná osoba nemali právo (napr. nestíhanie páchatel'a trestného činu...*“

(Stiffel, H. – Kočica, J.: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava: Iura Edition, 2001, s. 309). Rovnaký názor zastáva súdna judikatúra – napr. rozhodnutie R 25/1975. Teda rovnako aj vedomé neprešetrenie a nestíhanie priestupku spáchaného konkrétnym páchatelom je tiež trestným činom. Zároveň možno z dôkazov vyvodit', že viacerí policajti ako verejní činitelia pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarili splnenie dôležitej úlohy, ktorou je nesporne ochrana základných práv osôb, ich majetku a bezpečnosti.

b) Bezdôvodné upustenie od služobného zákroku voči osobám čínskeho pôvodu

Dôkazom sú tieto materiály:

Videozáznam dostupný na internetovej stránke <http://www.stv.sk/videoarchiv/relacia/spravy-stv/>, (Správy STV zo dňa 19.6.2009, minúta 1:40).

Na videozázname je vidieť, ako slovenskí policajti zadržávajú čínskeho muža v čiernom, on im však ukazuje nejakú legitimáciu zavesenú na krku a policajti ho prepúšťajú.

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade prišlo k hrubému porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Hoci príslušníci polície urobili služobný zákrok a zaistili čínskeho muža v čiernom, bez zákonného dôvodu od zákroku a ďalšieho prešetrovania skutku upustili po tom, ako im tento muž ukázal legitimáciu zavesenú na krku. Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore možno zaistiť osobu najmä ak ohrozuje zdravie a majetok osôb alebo osobu pristihnutú pri páchaní priestupku. Ak bola osoba zaistená, je minimálne potrebné zistiť jej totožnosť, vyzvať osobu na podanie vysvetlenia a urobiť o situácii úradný záznam. Preukázanie sa neznámou legitimáciou nie je zákonným dôvodom na upustenie od služobného zákroku.

- Zároveň sa príslušníci polície dopustili **trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa** podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pretože ako verejní činitelia v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech nesplnili povinnosť vyplývajúcu z ich právomoci príslušníka policajného zboru. Podľa komentára k Trestnému zákonu „znakom v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo imateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel alebo iná osoba nemali právo (napr. nestíhanie páchatela trestného činu...“ (Stiffel, H. – Kočica, J.: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava: Iura Edition, 2001, s. 309). Rovnaký názor zastáva súdna judikatúra – napr. rozhodnutie R 25/1975. Teda rovnako aj vedomé upustenie od zákroku voči páchatelovi priestupku a neprešetrenie a nestíhanie priestupku spáchaného týmto konkrétnym páchatelom je tiež trestným činom.

Videozáznam M2U00065.MPG, čas nasnímania 14:19 (celková dĺžka videozáznamu 4:44)

V minúte 0:25 videozáznamu traja slovenskí policajti zo zásahovej jednotky odvádzajú (bez použitia násilných donucovacích prostriedkov) bokom muža čínskeho pôvodu v červenej šiltovke v červenom tričku a v tmavých okuliach, ktorý predtým kopal do jedného zo slovenských demonštrantov (dôkazom je video na web stránke <http://krimi.cas.sk/clanok/121099/sokujuje-video-takto-cinania-mlatili-slovenskych-aktivistov.html> - prvé video na stránke) a komunikujú s ním.

V minúte 0:35 videozáznamu prichádza čínsky muž v čiernom a komunikuje s policajtmi.

V minúte 0:40 videozáznamu ku skupinke prichádza druhý čínsky muž v čiernom.

V minúte 0:48 videozáznamu jeden policajt prichádza k mužovi s videokamerou ktorý stojí neďaleko a niečo mu hovorí, muž následne prestáva filmovať a odchádza.

V minúte 1:13 videozáznamu je vidieť, že v skupinke je už aj tretí čínsky muž v čiernom, jeden z Čňanov komunikuje so slovenským policajtom.

V minúte 1:20 videozáznamu slovenský policajt púšťa čínskeho muža v červenej šiltovke, v červenom tričku a v tmavých okuliach na slobodu a jeden z čínskych mužov v čiernom potľapkáva slovenského policajta po pleci.

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade došlo k hrubému porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Hoci príslušníci polície vykonali služobný zákrok a zaistili osobu čínskej národnosti, ktorá sa dopustila priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, bez zákonného dôvodu od zákroku a ďalšieho prešetrovania a objasňovania priestupku upustili, a to iba na základe rozhovoru s tromi čínskymi mužmi v čiernom. Ak bola osoba zaistená kvôli spáchaniu priestupku, bolo minimálne potrebné zistiť jej totožnosť, vyzvať osobu na podanie vysvetlenia a urobiť o situácii úradný záznam.

- Zároveň sa príslušníci polície dopustili **trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa** podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pretože ako verejní činitelia v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech nesplnili povinnosť vyplývajúcu z ich právomoci príslušníka policajného zboru. Podľa komentára k Trestnému zákonu „znakom v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo imateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel' alebo iná osoba nemali právo (napr. nestíhanie páchatel'a trestného činu...“ (Stiffel, H. – Kočica, J.: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava: Iura Edition, 2001, s. 309). Rovnaký názor zastáva súdna judikatúra – napr. rozhodnutie R 25/1975. Teda rovnako aj vedomé upustenie od zákroku voči páchatel'ovi priestupku a neprešetrovanie a nestíhanie priestupku spáchaného týmto konkrétnym páchatel'om je tiež trestným činom.

Videozáznam M2U00066.MPG, čas nasnímania 14:24

V minúte 2:40 videozáznamu mimo záberu kamery muž v čiernom napadne neznámeho demonštranta (v zábere vidno a počuť nejakú ženu, ale nie je jasné či je ona obeťou), následne slovenský policajt v čiernom oblečení okamžite zadrží čínskeho muža v čiernom (nasledujú menej kvalitné zábery spôsobené presunom osoby s kamerou), nasleduje záber na slovenského policajta odvádzajúceho muža v čiernom po Štefánikovej ulici smerom k Prezidentskému palácu.

V minúte 3:11 videozáznamu iný policajt v štandardnej uniforme kričí na policajta, ktorý zadržal čínskeho muža v čiernom: „dobre pusti ho už, môžeš ho už pustiť“ a niekto iný z davu kričí „Prečo ho má pustiť, napadol človeka! Čo? Nič sa nestalo? Máme to nafotené.“ Následne zasahujúci policajt púšťa muža v čiernom a ten sa vracia medzi svojich.

V minúte 3:35 videozáznamu fotograf, ktorý incident zrejme nafotil, sa pýta policajta, ktorý dal príkaz, aby muža v čiernom pustili, aké má služobné číslo a fotí si služobné číslo na uniforme policajta (tvár policajta je na zábere kamery v minúte 3:39-3:42 videozáznamu).

Právna kvalifikácia:

V tomto prípade prišlo k hrubému porušeniu ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Hoci príslušníci polície vykonali služobný zákrok a zaistili osobu čínskej národnosti, ktorá sa dopustila priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, bez zákonného dôvodu od zákroku a ďalšieho prešetrovania a objasňovania priestupku upustili, a to iba na základe repliky iného policajta „dobre pusti ho už, môžeš ho už pustiť“. Keďže osoba bola zaistená kvôli spáchaniu priestupku, bolo minimálne potrebné zistiť jej totožnosť, vyzvať osobu na podanie vysvetlenia a urobiť o situácii úradný záznam.

- Zároveň sa príslušníci polície dopustili **trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa** podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pretože ako verejní činitelia v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech nesplnili povinnosť vyplývajúcu z ich právomoci príslušníka policajného zboru. Podľa komentára k Trestnému zákonu „*znakom v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo imateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel' alebo iná osoba nemali právo (napr. nestíhanie páchatela trestného činu...*“ (Stiffel, H. – Kočica, J.: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava: Iura Edition, 2001, s. 309). Rovnaký názor zastáva súdna judikatúra – napr. rozhodnutie R 25/1975. Teda rovnako aj vedomé upustenie od zákroku voči páchatel'ovi priestupku a neprešetrovanie a nestíhanie priestupku spáchaného týmto konkrétnym páchatel'om je tiež trestným činom.

c) **Zjavná spolupráca a vzájomná koordinácia polície a čínskych „mužov v čiernom“**

Dôkazom sú tieto materiály:

Videozáznam dostupný na internetovej stránke <http://www.tyzden.sk/reportaze-tyzdna/cinski-komunisti-utocili-na-slovakov.html>

V minúte 3:00 videozáznamu sa odohráva nasledovný dialóg:

Redaktor Juraj Kušnierik sa pýta Číňaniek:

„Počuli ste niekedy o Tien An Men Square?“

Namiesto Číňanky ale odpovedá príslušník slovenskej polície:

„Čo sa s nimi bavíte? Vy by ste mali ísť odtiaľto preč. Toto je vyhradené pre Čínu. Celé pre Čínu.“

Kušnierik: „Toto je Slovensko.“

Policajt: „Ja hovorím tento priestor je vyhradený – oný – pre Čínu.“

Kušnierik: „To tu nesmieme byť?“

Policajt: „Nemali by ste. Pokiaľ nie ste Číňan.“ (pobavene, s úsmevom odchádza).

(prepis videozáznamu je dostupný na internetovej stránke <http://www.tyzden.sk/nazivo-doma/kto-odovzdal-slovensko-cine-.html>)

Videozáznam dostupný na internetovej stránke <http://krimi.cas.sk/clanok/121099/sokujuce-video-takto-cinania-mlatili-slovenskych-aktivistov.html>

(ide o prvý videozáznam na stránke)

Na videozázname je vidieť, ako jedna osoba v červenej šiltovke a v bielom tričku strká demonštranta stojaceho s transparentom na vyvýšenom mieste, nasleduje trma-vrma, zasahujú policajti, okolo stojaci občania opakovane upozorňujú policajtov na konkrétneho čínskeho muža v červenej šiltovke a červenom tričku, ktorý údajne kopal jedného demonštrantov, ktorý

spadol na zem. Pred spomínaného čínskeho muža v červenej šiltovke a červenom tričku sa stavia jeden muž v čiernom a čínsky muž v červenom tričku sa snaží „nenápadne“ zmiznúť v dave. Traja policajti ho však zadržávajú a odvádzajú bokom a niečo mu hovoria (na videozázname to nie je pre okolitý hluk počuť), prichádzajú ku nim dvaja muži v čiernom, jeden z nich podáva jednému z policajtov ruku, počuť policajta ako obom hovorí „kludne, len kludne“, potom hovorí čínskemu mužovi v čiernom „gavaríte pa rúski?“ a „togda normalno, normalno“. Pred kameramana sa následne stavia jeden z troch slovenských policajtov a hovorí kameramanovi „nefoťte to“.

Videozáznam dostupný na internetovej stránke <http://www.tyzden.sk/reportaze-tyzdna/cinski-komunisti-utocili-na-slovakov.html>

V minúte 6:10 videozáznamu je muž v čiernom (iný ako vyprovokoval incident – ten ktorý neskôr ukradol žltý transparent) ktorý pomáha slovenským policajtom.

Právna kvalifikácia:

- Z vyššie uvedených dôkazov a skutočností možno vyvodiť, že polícia sa v prvom rade neriadila zákonmi Slovenskej republiky, ale želaniami a pokynmi čínskych „mužov v čiernom“. **Je dôvodné podozrenie, že jednotliví príslušníci polície rešpektovali pokyny čínskych „mužov v čiernom“ nie iba sami od seba, ale niekto - pravdepodobne ich nadriadení - im vydali pokyn, aby želania a príkazy čínskych „mužov v čiernom“ rešpektovali. Je teda aj dôvodné podozrenie, že príslušníkom polície bol vydaný pokyn, aby nezasahovali proti čínskym „mužom v čiernom“.** Tým bol vlastne vydaný pokyn, aby príslušníci polície závažne porušili povinnosť polície chrániť základné práva osôb, odhaľovať trestné činy a priestupky a zisťovať ich páchatel'ov, chrániť verejný poriadok, zdravie a majetok osôb a dodržiavať zákony Slovenskej republiky.

- Pokyn, aby príslušník polície nezasiahol proti čínskym „mužom v čiernom“ a teda aby proti nim nezasiahol ani v prípade, ak by sa tieto osoby dopúšťali protiprávneho konania, je pokynom, aby policajt nesplnil povinnosť vyplývajúcu mu z jeho právomoci – konkrétne z ustanovení § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore.

- Ako sme už uviedli vyššie, ak príslušník policajného zboru v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech nesplní povinnosť vyplývajúcu z právomoci príslušníka policajného zboru, dopúšťa sa trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Podľa komentára k Trestnému zákonu „znakom v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech sa rozumie akékoľvek neoprávnené majetkové alebo imateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel' alebo iná osoba nemali právo (napr. nestíhanie páchatel'a trestného činu...“ (Stiffel, H. – Kočica, J.: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava: Iura Edition, 2001, s. 309). Rovnaký názor zastáva súdna judikatúra – napr. rozhodnutie R 25/1975. Teda rovnako aj vedomé nezasiahnutie proti páchatel'ovi priestupku alebo upustenie od zákroku voči páchatel'ovi priestupku a neprešetrenie a nestíhanie priestupku spáchaného týmto konkrétnym páchatel'om je tiež trestným činom.

- Podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona „Verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, ... vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu,... potrestá sa odňatím

*slobody na dva roky až päť rokov.“ Podľa judikátu R 25/1975 „Znak „v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech“ charakterizuje pohnútku páchatel'a, takže na dokonanie trestného činu stačí, keď páchatel' vedený touto pohnútkou nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci verejného činiteľa, a netreba, aby škoda skutočne vznikla alebo aby páchatel' sebe alebo inému skutočne zadovážil neoprávnený prospech.“ (citované podľa Samaš, O. - Stiffel, H. – Toman, P.: Trestný zákon. Stručný komentár. Bratislava: Iura Edition, 2006, s. 675). Z uvedeného vyplýva, že aj pokyn vydaný nadriadeným policajtom alebo inou osobou, ktorá je policajtovi nadriadená, aby podriadený policajt nesplnil povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci, a to za účelom zadováženia neoprávneného prospechu inej osobe, je trestným činom. **Vydanie pokynu nariadujúceho príslušníkovi polície, aby nezasahoval proti čínskym „mužom v čiernom“, je jednoznačne konaním, ktorým sa nadriadená osoba vykonávaním svojej právomoci spôsobom odporujúcim zákonu snaží zadovážiť inému neoprávnený prospech, a teda takýto pokyn spĺňa znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa** (bez ohľadu na to, či tento neoprávnený prospech bol zadovážený).*

V Bratislave dňa 13. júla 2009

Ondrej Dostál, Konzervatívny inštitút Milana Rastislava Štefánika

Zuzana Aimaq-Fialová, Via Iuris – Centrum pre práva občana

Prílohy:

- 1. Videozáznam z udalostí 18. júna 2009 na Hodžovom námestí v Bratislave*
- 2. Správa mimovládnych organizácií o priebehu udalostí na Hodžovom námestí počas protestu za ľudské práva v Číne 18. júna 2009*
- 3. Prepis videozáznamu, ktorý mapuje dianie na Hodžovom námestí dňa 18. júna 2009 a neadekvátne konanie zo strany polície*